

Kai Moltke: Det forekommer mig, at man på forskellig måde ved denne debat er vendt tilbage til en tradition, som i sin tid blev afbrudt, nemlig de såkaldte sammenkøgte retters form for udenrigspolitisk diskussion. Jeg må jo gøre den indrømmelse, at markedsspørgsmålet er udskudt, er taget ud af billedet, men det havde måske alligevel været klogere at tage de enkelte konkrete spørgsmål særskilt hver for sig og tage konkret stilling til de ting, som man her i virkeligheden er tvunget til at tage stilling til.

Jeg skal absolut ikke gøre præsident Johnson den ære at begynde med et buk for ham, men skal i stedet for begynde med noget af det, som danner baggrunden og udgangspunktet, nemlig vor stilling til NATO.

Der er et par spørgsmål her, jeg gerne vil have opklaret. Når disse spørgsmål diskuteres, har vi stadig væk den juridiske strid: hvornår skal i og for sig — hvis den skal opsiges — NATO-pagten opsiges? Skal det ske med 1 års varsel til det tidspunkt, traktaten udløber, eller skal det fra dette tidspunkt ske med 1 års varsel? Her varierer man jo mellem 1969 og 1970 som de frister, hvor man tidligst kan bringe NATO-traktatens forpligtelser for Danmark til ophør. Når man rejser spørgsmålet konkret selv over for de folkeretskyndige, får man svaret, at dette er endnu et konfliktspørgsmål. Og derfor kan jeg jo kun spørge: hvordan opfatter regeringen opsigelsesprocedure og opsigelsestidsfrist? Hvordan tager man stilling til dette spørgsmål i fremtiden?

Når jeg taler om sammenkøgte retter, gælder det jo også til en vis grad regeringens politik i disse problemer. I Information for den 9. og 10. marts — det var jo et lørdag-søndagsnummer — havde man et interview med en radikal ordfører, som bliver stillet over for det generende spørgsmål, om man ikke så lidt anderledes på NATO, end man havde gjort før valgene. Svaret var:

„Nej, det er den ikke. Læg mærke til, at i regeringserklæringen står der, at vi fortsat bygger på medlemskab af NATO. Der står ikke noget om fortsat medlemskab af NATO. Det vil sige, at i det øjeblik, Danmark evt. skal træffe en beslutning om at binde sig til NATO over en længere periode end den etårige aftale, der gælder fra 1969, så sker der noget.

Så står regeringspartnerne frit over for hinanden, og det betyder, så vidt jeg ved, at der må udskrives folketingsvalg, hvis man ikke kan blive enig. Dermed har vi opnået, at vi kan holde det løfte, vi har givet vore vælgere om fri stillingtagen til NATO-pagtens eventuelle forlængelse.“

Nu kan der jo være forskellige meninger i et parti, og der kan være forskellige meninger i en regering. Men jeg vil da meget gerne benytte denne lejlighed til at spørge statsministeren: er statsministeren af den opfattelse, at man ved en eventuel fornyelse af NATO-pagten kun binder sig for 1 år? Og hvis de øvrige NATO-magter f. eks. foreslår en 9-, 10- eller 20-årig periode, er dette så imod regeringens standpunkt, og er det i særdeleshed imod statsministerens? Der går så mange myter, der er så uklare standpunkter. Det ville være rart at vide: har denne regering med den sammenkøgte sammensætning det standpunkt, at man under ingen omstændigheder kan binde sig til NATO-pagten for mere end 1 år, og at det andet vil være et brud på aftalen her? Hvis det er tilfældet, at der bag dette standpunkt står en enig regering, vil de radikale jo faktisk få langt friere forhold at arbejde under, og jeg kan da ikke tænke mig, at en radikal ordfører skal have stillet tingene så skarpt op, uden at han i forvejen har indhentet samtykke fra sit partis statsminister. Der tales jo endogså om valg, hvis man ikke kan blive enig. Så er det et konfliktspørgsmål, så gælder aftalen ikke længere. Derfor interesserer det mig i første række at få klaret: hvornår skal NATO-pagten juridisk efter regeringens mening opsiges? Og: er det regeringens og statsministerens standpunkt, at Danmark for sit vedkommende kun fornyr den for et enkelt år? Det var det første hovedspørgsmål.

Det næste hovedspørgsmål er selvfølgelig Vietnam. Blandt de ord, som vandrer og går igen, har vi jo fået en ny glose, som hedder fleksibilitet. Dette gælder åbenbart også udenrigsministerens erklæringer, for jeg ser på sp. 2084, hvor man omtaler præsident Johnsons erklæring af 31. marts, at man hilser, at bombningerne af Nordvietnam er blevet indstillet bortset fra et område nord for den demilitariserede zone — står